

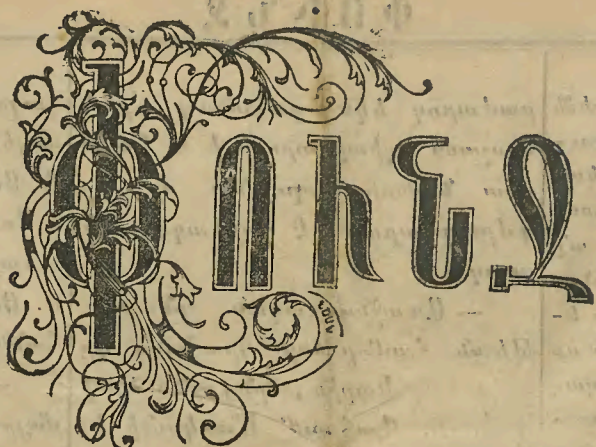
Փունջը ՀԱՅԱՍՏ օրերը կը նրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրինն է երկու եւ կէս
արծաթ Մեհիտ կանխիկ վճարելի , թէ՛ մայրաքա-
ղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ թէ՛ զանաւոյնաց
համար :

Վեց է. երեք ամաց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :

Տեղական և գաղափարական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնա-
ւորապէս Պահճե-Գաբու ջրավաճառ, եւ ցրավա-

ճառ. Պօղոս Է. Յակոբ անդոյից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դուրուշ է մեկ անգամի
համար : Այելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու
համար :

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ է. և գիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս
Պալըզ-Քաղաք Նաճիյէ խան վերի յարկ քիւ 16 :

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Yrménien Pountch
— 16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—

CONSTANTINOPLE

ቅጥር 2082

T U. F U. P.

1888 ՅՈՒՆՈՒՍԻ 23

ԽՄԲԱԳՐՈՒԱԿԻՆ ՓՈՒՆԶԻ

Վանքերը : - Այս վերնադիրքը ճակատանօտմէ է լրացրոյս մէկ հարկէ որ տեսնուի , քանի վանօրէից լքեալ վիճակը կայ կը մնայ , և քանի որ նոցա բարկարգութեան ու արդիւնատուրութեան համար կարեւոր անօրինութիւններ ու գործադրութիւններ չեն երևիր դեռ ես : Արդարմբ ընդ մերթ կեդրոնակ վարչութեան կողմանէ չարթններ կը լինին , սակայն առանց շանտաւոր արդեւանց կը կառնեն : Կու չարաթ յառաջ Գաղաք սկը նորքնախոր ժողովոյ յատուկ խնամք ու հոգածութիւնը խնդրցինք առաջնորդական վիճակ կազմակերպութեան , և առաջնորդաց ու ժողովրդեան փոխադարձ պատուց ու իրաւանց որոշութեան կարեւորագոյն ու ստիպողականից անյապաղ կարգադրութեան համար : Արդ՝ այս անգամ ես վանօրէից խնդիրն , որ ո՛չ ուղղատիւպողական և կարեւորագոյն է քան զառաջնորդականն , Քրդարեւանի ժողովոյ ու շարքութեան ժառանգանմբ , քաղցր և երկ լինելով մեզ յուսալ թէ Քրդարեւանի ժողովն իւր պաշտօնական վարչութեան բովանդակ չընթանէ՞՞ ամենայն սիրով ու եռանդեամբ պիտի զբաղի ազգային ներքին բարեկարգութեամբ , և ժամկաճառ չլինելու համար՝ մենաւոր խնդրոց կարգադրութիւն պիտի յանձնէ մասնախմբի ահադարձական ժողովն ի հարգաւորութեանց պիտի պատահերքին բարեկարգութեան զօով զբաղելու առեմն , բայց կընայ յաղթել ամենայնի ելժէ հաստատմութեամբ , անհաշտութեամբ և անվատ ու անքնդաշխատասիրութեամբ ընթանալ Մեծ վտանգ կայ ազգային յոյժեան համար , եթէ վանքի Աղիւն օգտակար վիճակի չըրուին , եթէ եկեղեցականք ժողովուրդն իրենց պարտուց իրաւանց կատարման հրաւիրութեամբ , և եթէ՝ անաշտութեան կատարեալ փոյթ ու եռանդեանով ազգային վարչականն խաղճողուց վերայ բազմոյնեկ կողմանէ : Արդի ցաւայն և կ'ծանարար վիճակը նկարագրեն պէտք չեմք տեսնել ընաւ . բոլոր անգամ երկարօրէն գրուէ , և Պատրիարքարանի դիմատունը կը պարպատի այդ ճակին վրայ դրուած յոքնայն տեղեկագրովը :

(Թղթակցութիւն փոփոխ)

Մահացաւ. 1½ Եռնոսոբ 1888
Այսօր ի դիմաց 20 երեւելի
ձանց շնորհաւորական հեռա-
մը ուղղութեամբ առ Վսեմ, Մ
սսւտ Սրմն պէյ, ատենապ

Գաղ. Ժողովոյ, ի մասին պաշտօնաւորական վաւերացման նորընտիր Գաղ. Ժողովոյ: - Տեղիցս Ժողովուրդայն օրերս կաթորագրէ հանրապետութիւն մը, որ որքան կարծախնայանք իրաւացի է. հանրագրութիւնն ուղղելի է առ Յմեն. Պատրիարք Հայրն և առ Խառն Ժողովն կեդրոնական վարչութեան Ժողովուրդը՝ տեսնելով Քաղաքական նորընտիր Ժողովոյ պաշտօնական վաւերացումն՝ ուրախութեամբ վստահութեամբ ձեռնարկած յայտ հանրագրութիւն. թէպէտ իւր ամեն յոյսեր, յօղս ցնդեալ կ'արժէր, թէպէտ իւր ամեն իրաւունքներ առաքնութիւն կոխտեսանհետադեալ կը կարժէր, բայց այժմ քաջաբերեալ կեդրոնական վարչութեան այս կազմակերպութիւնէն, հօգի առած կ'սպասէ անկապիլ իւր դիմէ անմիջապէս տեսնել իւր աստուայանայն և զըզկանաց վերջաւորութիւնը. նա չստանդամ կը տարակուսէր թէ՛ կարելի չէ տեսնել այս զեղծ մանրաբնութիւն, բռնաւորաց անկախ և անիրաւ պաշտօնէից պատուհասումն. այս անխիղճներ, երես առ երես իւրեանց անպատիւ մնայէն չեն վարանիր տակաւին շարունակել իւրեանց մեքենայութիւնն և հակադդային ընթացքներ. այսին հանրաձայնօք բմբոստ արեւդայն, այն քարն զայնթակցութեան, Շտհպաղլեան ամառոց Յիւլիւսիէ օր դաւադան ի ձեռնարարող խօսելով Ժողովուրդեան, ամեն կեղծ ու պատիր խօսքերու կուգէ խաբել Ժողովուրդը, իսկ յառի ընթացից նկատամբ զղմաբաւեր արտատանելով. հրապարակային խոտովմանութեամբ մը կ'արժէ բաւել իւր յանցանքներ և բոլորովին անպարտ լինել, ամենչեն իսկ արժանի լինի Ս. Պետարագ մատուցանելու. նա ալ ընթացքով խաբելով Ժողովուրդեան միամիտ սրտերը՝ կը յաղղի ինչեղեան առաւօտունն. Պատուրգ մատուցանել, խորհրդեր լսելուն արդեօք կեդրոնական վարչութեան պատկառելի կրօնական Ժողովն ինչ կըսէ ասոր. կը զանանք, կը սոսկանք:

Պրիւն. 1 Յոսեփ 1888 : -
 Գաղաթեյ հաղի լիւսն մընն հ
 ռաւորութիւն ունեցող քաղվ
 մը մէջ, թուղթէ պահարան չ
 ներու գործարան մը կայ, որո
 ւամենակալ տէրն են Ուլիթ Բ
 անուն եղբարք։ Գործարանը բ
 ւական մեծ , շողեշարժ մեքեն
 յով մը ճոխ է , որոյ միջոցաւ յ
 սունի չափ մեծ և փոքր գործի
 ներ կը դրոժեն , զանազան տ
 սակ և այլ և այլ մեծ ու թեա
 և ճաշակաւ պահարան շինել
 համար։ Գործարանին մէջ վա
 սունի չափ գործաւորք կայխա

արու թէ էգ, որոյ մէջ կան նաև միջ-ևօթն հայեր: Գործարանատէր եղբարք երկուսն ալ ցած սղի և մարդասեանց անձինք լինելու համարժեք ունին, կըսուի: Պահարան շինելու միջոցաւ զիլ զած աճարկու հարստութենէն և ոչ մի օտակ չեն վճարեր ագրատաց, բարեգործական հաստատութեանց և կամ ալ մարդասիրական նպատակ ունեցող ընկերութեանց. այլ երկու եղբարք ինչպէս նաև իրենց ընտանիքայի՛ կրօնատէր լինելով առատաւատ եկեղեցի կերթան, հոն կարելի եղածին չափ քիչ գըրա՛մ վճարելով սակայն: Մեր յիշած քաղաքի գործարանաց մէջ աշխատող գործաւորաց մէջ, Ուիլիք.քոմ.եղբարց գործարանի գործաւորաց չափ աղքատ և քիչ օրական շահող գործաւորք չկան Սրական տասը ժամ տաճաններ աշխատութեան մը փոխորէն չարածական չորս տղարէն աւելը չեն վճարեր իրենց գործաւորաց կրօնատէր և եկեղեցատէր եղբարք: Շտաբակական չորս տղարով հաղի կարող կըլլայ մէկը իւր ընտանիքը յաղեցնել և, այն ալ յոյժ համետ կերպով ճաշելու պայմանաւ: Հետևութիւնն սա եղած է որ գործաւորաց մեծ մասը մանաւանդ անմեղ որ ընտանիք ունին կամ անոնք որոց հիւանդ կամ անկար ծնողք անկարող են աշխտով, կիսամեռ վիճակ մը ունին. տարօրինակ բան մը չէ սոյն գործարանի մէջ աշխատող գործաւորաց բոկոսն պատուաժ հանդերձեղիններու և պատուա մը չոր հացով ապրով չլուսաւներ տեմնել ամէն գրհետաքրքրական սովորութիւն մի ևս, կարծես, սոյն գործարաններին կանոնադրութիւնն է, այլ է թէ ոչ որ կարող է գործել այդ գործարանին մէջ եթէ ժողովական աղանդը չդաւանիր, ատենց ժպովարաններն չյաճախէր: Ուրիշ եղբարց գործարանին մէջ աշխատող հայերու բոլորն ալ սոյն աղանդի գերիններ լինելէ՛ ի դատ, իրենց հայրենեկերկրին մէջ քարոզչութեան պատեն ալ վարած են եղեր, այսինքն՝ կը քարոզեն եղեր թէ միջրիկայի միութեամբ Գրիտաստի առաքելաւորներն են՝ Խորեկան հաղոր հինգ հարիւր տօլարի, և այլ քարոզչութիւնը կամ սոյն պաշտօնը կատարելու համար, Միսիօնարներէն վաճառական մէկ Մէծիսիլէ վարձք իրտանան եղեր հայաստանի մէջ: Միսիօնարը կըստանայ տարեկան 1500, իսկ քարոզիչն կըստանայ տարեկան 50 տօլար: Ինչլաւ կարգադրութիւն չի ու ըլլայ, որովհետև միջհայադղի քարոզիչներն չարածական մէկ տօլարով (հաւասար մէկ

մէճնօլէյէն) ապրիլ վարժուած են իրենց հայրենեայ մէջ, հաս եւ պահարանի դործարանէն ստաւ ջրած շարժական շորս տօշարի մին ուտեստի, բնակութեան, հանդերձեղնաց և ծխելու կը ծախսեն, իսկ մնացեալ երեք տօշարը հայրենիք իրենց ընտանեաց կը խօխեն, որք կը դարմանան թէ կլուսի, ինչպէս կարելի է պահարան շինելով չարաթը երեք տօշար աւելցնել և դիբստոս քարոզելով մէկ ստակի տէր չըլլալ... այս բանաւոր հայրմանց կը պատասխանէ պատուելի միսի՝ օտարն. դար Յետադարձ կամ ծերունի խօսքը ձրի ստացաք, պետք է որ ձրի ևս քարոզէք... հապադօւք, կը հարցնէ ինչո՞ք դատարանցի պարզամիտը... պայպանծումն Չարարիայի: Ինչ որ է, մեք զառնամք մեր պատմութեան: Կերթպպէս օր մը Նստուած այցելելով Ուլիսի տան, եկեղեցւոյ մէր « եղբարց մին իւր քով կը կռնէ... », ինչպէս Կրետը տան եւ թէյը թաղման հանդէսի օրն, և սրուն և ես պատասխանեցի մէկ լուսի, եթէ իրօք Ստուած այս աստիճան անպիտան հոգիներու հետ կը կնցադալարի, լաւադէպ է ինձ համար այս աշխարհի մէջ մնալ քան այդ վատ անձանց ընկերութեամբ Սքըայութիւն երթալ... Թէ որչափ կը զգլամայժմ այդ սրբապնդ խորհուրդն ունենալուս վերայ, բարի ընթերցողն պիտի տեղեկանայ քիչ մը վերջը: Քանի մը օր առաջ լրտադրաց մէջ զարմանօք կարդայի թէ հանդուցեալ դործարանատէրն քրտան և հինգ հազար տօշար կը տակած է միսիծնարական Պարտընիկութեան. քտան և հինգ հազար տօշար... կտմ հինգ հազարի չափ անդրիական ոսկի Բուլոյ կնիտը մէջ վատ շահագիտութեամբ, քարացեալ զգոցմամբ, ո՛չ-մարդավայել անդթութեամբ և բռնապետական դատազանով յիտուն-վաթսուն ընտանիք ոչ քաղցեալ այլ և ոչ գոհացեալ պահէնք վերջը և ատուցեալ քրտնքնրով շահած դրամներ մին միւսին վերայ բարեւելով գիղած դրամներու մէկ մասը, ինչպէս որ բախք, միտիւնարական Պարտընիկութեան կը կտակէ: պատճառը ստորեւ պիտի պարզենք: Չայս ընելէ առաջ ներքին լինի մեղ լըժօրէն հարցնենք Ստուած ալ շահագիտութիւն ունի, 25 հազար տօշար վճարելով վրկիւթիւն կը շորհէ: Պատկերու ներգաղմատութեան հրովարտակներու առևտուրը բողբոջական ժողովականաց մէջ ալ ըսկրտած է արդեօք: Ինչ որ ալ ըլլայ ճշմարտութիւն մի է թէ անուանալի պարզամիտ ժողովրդաց մէջ քարոզելու նպատակաւ կազմեալ այլ

ընկերությունն արկղը քսան և
Տինդ հաղար օտար ևս իլ մոնէ
ն շորհս մարդատուաց բռնաւորի
իլ: Մեղ իլ մնայ պատմել թէ
այս աստիճան վատայն ժի անձէ
ննչդէս կարելի եղած է կորելը
այդ ահագին գումարը, զայս ը-
նկերով ծառայութիւն մը ըրած
ինել իլ համարինք ընդհանուր
կզկն՝ յուսարլ թէ Ամերիկայի
կղերն օրինակէն մերկններն պի-
տի օգտին և ձեռնարկեն ի դոր-
ծածել:

Յայտնի է թե՛ բողոքական եպոսկոպոս իրենց քարոզող եղբայրն որչափ քաջամար մը կը վճարէ իրեն վարձք. երէցն ալ ի փոխարէն այն դումարի կը քարոզէ, իր մկրտէ, կը պատկէ և կը թափէ բողոքողին ձրի: Չկայ երէց մը որոյն երկրին մէջ և ամէն տեսակ սղանդակներու պատկանող, որ իւր ստացած թոշակէն գոհ լինի. ամէնքն ալ դժգոհ են, դոճացուելի չեն դառնը ժողովրդեան վրէժարուած թռչակը. ժողովուրդն ալ իւր կողմանէ երէցի վճարուած թոշակին յոյժ գոհացուցիչ կը դատէ և մէկ ստակ աւելի չվճարելու այս կերպով է անա որ միշտ լինէ, հրաժարումն և դաւանանքի խոտելովն կայ ի մէջ երկցանց եւ քարոզչաց: Այս անպատեհութեանց տեղը լեցուցած են այլ և այլ ընկերութիւնք, որոց մին է Պետր կոչումն: Կը պատմուի թե՛ ընկերութիւնք անապարկած են ընկերացեաց քարոզիչներու ամէն մէկը ի դորձ դնել մահուան անկողնոյն քով մահամերձ հիւանդէն մասնաւոր դումար մը կորզել ի կայստոս այս ինչ կամ այն ինչ ընկերութեան, խոտտանալով թողել երէցիներու այս կերպով ձեռք բերուած դումարի քսան ձեռ հաւորւոյն: Ուրիշքով ամբապինդ ձեռքէն քսան և հինգ հազար տօլար խոյզ երէցն հինգ հազար տօլար վարձք կը ստանայ իւր աշխատութեանցն փոխարէն: Այս է գաղտնիքն յովոգութեան բոլոր Ամերիկայի բարեգործական կամ չարագործական ընկերութեանց, և որոնք կ'աշխատէ օգտուել ի մեզ: Թե՛ երէցը իրենց շահուն համար անդադար կ'աշխատին այս մասին՝ անուրանալի է. անուրանալի է սոսիս թէ՛ այլ և այլ յարանուստութեանց պատկանող երէցք մեծ գրեզնիներ կը գործեն իրենց հազար ասորի տօլար համար. սոսիս երբեք չեն լինելով, սոսիս վկաններ առաջ բերելով, ճշուում բանեցընելով, միասնաբար յաւիտեանս կանոնութեան միաբանոյն պատկերաբանիլն սարսափեցնելով թե՛ կենդանիներ և թե՛ մեռելներ: Այս անուրախ քարոզչաց չափաբիտութեան աղբիւրը, կրնն, անոնք որ լաւ դիտեն ներքին կացութիւնը. այս է ևս մեր անհատական

տարբեր ուղղութիւն առնելով ի դերեւ հանին դուշակութիւնն ։ Այս յայտարարութիւնէն կը մակարդուի թէ Եւրոպայ առաջին աշխարհամարն ևս մտած չէ խաղաղութեան անվերջ փնտրելու և ամէն աշխարհամարայ յայտարարութիւնը կը զորակայեն թէ ուշ կամ կանուխ ի պատերազմ պիտի յանգին մեծ տէրութեանց տալապայման սպառազինութիւնը ։

== Ի Պէրլին և ի Վիեննա մեծ դարմանաց պատճառ եղած է Ռուսիոյ կառավարութեան նոր ելմտացոյցն , բայց չունենալէն զատ հասութիւն առաւելութիւն առնուին նախաձեռն Գերմանիոյ մէջ վերջին օրերս անտեսական պայքար մը բացուած էր Ռուսիոյ դէմ , և ամենայն զօրութեամբ յառաջ կը մղուէր ։

== Իրլանտայի մէջ ոստիկանութիւնը կը շարունակէ ձերբակալել զգրգռել բանախօսութիւններ ընդհանր , բայց ինքնօրինական ևս միւս կողմանէ բողոքովին անվերջաւ կը շարունակեն իրենց ընդդիմութիւններն ։

== Թուրքիոյ նաւահանգստին մէջ քանի մը զրահաւորներէ և սրբնթաց մարտանաւերէ տորմիդ մը կը պատրաստուի , բայց յայտնի չէ թէ ո՛ւր պիտի զրկուի ։

== Ռուսիոյ կառավարութիւնն երեք մեծ զօրանոց չինել կուտայ հարաւային սահմանաց վերայ ։

== Պուրքէի հերկական դեսպանն , որ վախճանեալ անձի մը հարաւակութեան խնդրոյն պատճառաւ Ռուսիոյ կառավարութեան հետ յարաբերութիւնները դադարեցնելով՝ Աթէնք դնացած էր , կը վերադառնայ ի Պուրքէ , երկու կառավարութիւնը հաշարհաւած լինելով ։

== Յունաստանի մէջ Բոնտոեանի անուն ընդդիմադիր երեսփոխան մը , իրեն հաւատարիմ կուսակիցներէն 40 անձանց հետ , սկսեալ արշաւել Լամիայի վերայ , Պ. Թրիքուքիսի նախարարութիւնը տապալելու գիտմամբ , և յիշեալ քաղաքին մօտերը 4 սպայք միացեր են հետը , սակայն քիչ մը ետքը զինքը թողեր են կուսակիցն , և սպայք չկենալով իրենց դուռները ապստամբեցնել , վերադարձեր են , և հետեւեալ Բոնտոեանի տենդէ բռնուելով ի տուն դարձեր և անկողին ինկեր է ։ Այժմ կառավարութիւնը լըսպասէ Աղբային ժողովոյ դուստրման , որ ամիսներ ետքը տեղի պիտի ունենայ , որպէս զի Տրաման առնու յիշեալ երեսփոխանը ձերբակալելու , դատելու և պատժելու համար ։

== Դադղիոյ և Դերմանիոյ վերջին պատերազմին առթիւ Գերմանիոյ հետ միացեալ Ալգաւ-Լօրէնի քաղաքաց և գիւղօրէից փողոցաց դադղիական անուաններ կը ջնջուին , և կարգելուի դադղական լեղուաւ նշանակել պանդուկաց ու վաճառատանց յայտարարութիւններն ու ցուցակներն , և վաճառաց գիններն ։ Յայտնի է թէ այս կարգադրութեանց նպատակըն է՝ զաղդիականութիւնն իսպառ անհետել ։

== Հունգարիոյ նախարարապետն աղբային ժողովոյն մէջ յայտարարեր է թէ՛ ուսական զօ-

րաց շարժմանց հակառակ , Չարին խաղաղասիրական յայտարարութեանց վերայ տարակուսելու տեղի չկայ , թէ՛ վերջապէս երբեակ դաշնակցութեան միակ նըպատակն է պահպանել խաղաղութիւնն , և թէ՛ կը յուսայ որ դաշնակցութիւնն յաջողի յայդմ ։

== Ռուսիոյ կուսակալը և բանակաց հրամանատարը ի Բեզբրուպուրկ կը գտնուին այժմ , Սոցա համախմբումն յարմար առիթ համարուած է յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ բարեփոխել զօրաց շարժական վիճակի մէջ դրուելուն և գինուարական կարգապահութեան կանոնադրներն ։

== Պուլյարիոյ իշխանութեան երկտայոյցը ներկայ տարւոյս մէջ ութ միլիոն Փրանք բաց պիտի ունենայ ։ Չինուորական ծախքն՝ որ անցեալ տարի 13 միլիոն Փրանք էր , այս տարւոյ համար 23 միլիոն նշանակեալ է . նոյնպէս մէկ միլիոն Փրանք աւելցած է վարժարանաց յատկացեալ նպաստին դուստրման ։ Սակայն իշխանութիւնն ալ 32 միլիոն Փրանք հին պահանջը ունի տուրքէ ։

== Ռուսական Բոլոնիոյ լրագրաց արդելուեր է ստանալ կալիցիոյ լեհական լրագրեր կամ քաղաւածներ ընել անոնցմէ ։

== Լոնտոնի զինուորական ուսնալին լրագրէն իմացուած է թէ՛ անդղիական մարտանաւուց չինութեան ծախքն հետզհետէ տարաւալման աւելցած է ։ 1488 ինկրէդ-Հոուի մարտանաւը չինուեր է 14000 անդղիական լրագրի ։ 1388 ինկրէդալէթ մարտանաւու համար 18,000 լրագր ծախք եղեր է ։ 1788 ինկրէդալ միոյլ կառուցուեր է 22,750 լրագրով ։ 1788 ինկրէդալ-ձորձի համար տրուեր է 66,600 լրագր , և վերջապէս 1887 ինկրէդալ գրահաւորին չինութեան ծախքն՝ 734,855 , իսկ Թըրաֆալկա գրահաւորինը՝ 1 միլիոն լրագր եղեր է ։

== Անդղիոյ թագուհին Լորտոյ թեման աստիճան կուտայ Թայմը լրագրի տէր Գ. ձօն Ուօլթըրի , լրագրոյն հրատարակութեան հարկը մեկայ տարեդարձին առթիւ ։ Յարգ քանիցս ուղուեր է մեծարել զնա այսպէս , բայց չէ ընդունել , կասկածելով թէ միգուցէ յայտ հասարակաց կաշառք կամ փոխարկութիւն թուի իւր մեծ աղքեցութեան համար ։

== Հոռմայ Պապն ամուսն 3 ինի կարգ երանելեաց դասեր է խումբ մը մարդիկ , որոց ոմանք ձիովիթ քարողիչք են ։

== Գերմանիոյ ծովային նախարարութիւնը նոր զրահաւոր մը չինել կուտայ 3 1/2 միլիոն մարք ծախքի ։

== Կը հաւատեն թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին դէմ սպանութեան վտրձ մը եղեր է , բայց չէ յաջողել , և թէ այս պատճառաւ է որ նորա ապարանքին մեծ պարտէզը փակեալ է արդիշխանական բնտանեաց չվերաբերող ամեն անձանց դէմ ։

== Այս տարի ձմեռն սաստիկ է եւրոպայի մէջ ։ Երկաթուղեաց և հեռագրաց հաղորդակցութիւնը յաճախ կը դադարէ , Աղբաւ դաւուց մէջ յետին աստիճան թշուառութիւն կը տիրէ ։ Կալիցիոյ մէջ բազում լեհք և հրեայք ստուճամահ

կամ սովամահ եղեր են ։ Արեւելեան և Արեւմտեան Բրուսիոյ , Մէքսիկոյի և Սաքսոնիոյ մէջ և ալլուր աղբաւ դասերն յոյժ կը նեղուին ։ Բրուսիոյ և Ռուսիոյ սահմանաց վերայ , ուր ցուրտը տալապայման է , բազումք սառեր մեռեր են , մանաւանդ ուս պահանջող զօրականք՝ որը 6 ժամն անգամ մը կը փոխուին ։

== Հէօի աղբային ժողովոյ մէջ , կոմսական գերդաստանէ երեւոյթան մը կանոնական երգումն ելնելու առնել , հաճախ երեւոյթանք բողոքեր ու միահամուռ դուրս ելնել սպառնացեր են , ծանուցանելով թէ չեն կրնար աթոռակից լինել այնպիսի անձի մը , որ ի մենամարտ հրաւիրուած և մեղքած է ։ Այս հրահանգն 11 տարի յառաջ տեղի ունեցեր է ։ Չարմանալի է երեւոյթանեաց այս ընթացքն , որովհետեւ մենամարտը օրինօք արդելեալ է այս երկրին մէջ , և յիշեալ երեւոյթանն չէ ուղած օրինադանց լինիլ ։

== Պաշտօնական վիճակագրութեան մը կը տեսնուի որ ներկայ տարւոյս առաջին դիւրըր Պէրլինի նամակատուէն 2 միլիոն նէն աւելի նամակ անցած են , մինչդեռ 1865 ինկրէդալի գիւրը՝ 130 հազար , 1875 ինկրէդալ՝ 600 հազար , 1880 ինկրէդալ՝ 940 հազար նամակ անցեր են ։ Տես թղթատարական յառաջադիմութիւնը ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ Բ

++ Սահմանափակութիւնն է հրատարակած է Պոսթմիլի բժշկական լրագրին ։ Նշանաւոր բժիշկ մը վիճակագիր ի ձեռնին հաստատած է թէ՛ 85ն 12 տարեկան պատանիք , ծխախոտ դործածելով՝ ամէնքնալ զանազան հիւանդութեանց ու ակտիւց ենթակայ եղած և չարաչար մեռած են . և այս վիճակագրութիւնը տեղւոյն քաղաքապետութեան մատուցած լինելով՝ քաղաքապետական ժողովը , յետ երկար խորհրդակցութեան , որոշեր և հրատարակեր է որ 18 տարեկանէն վար պատանի մը , ո՛ւր որ լինի , երբ տեսնուի որ կը ծխէ , նորա ծնողքն մէկ ոսկի տուգանք առնուի , և դպրոցական աղքատիկ տղայոց ի նպաստ տրուի ։ Ծխախոտին վրէժնապարտութեան վրայ շատ և չատ գրուած լինելով , կրկնութեանց պէտք չկայ , սակայն հարկ է որ այն վիճակագրութիւնն յատկապէս հայ ծնողաց և միանգամայն հայ վարժարանաց հորածնաց , ուսուցչաց և դաստիարակաց ուշադրութեան մատուցանմը , այս առթիւ ևս առաջարկելով որ աղբային վարժարանաց կարեւորագոյն գիտելեաց դուրսը դրուին առողջապահական կենսական գիտելիք ։

++ Ուսման փութիւնն է Ժողովոյն ։ Աշխարհի ամենամեծ ժամանցոյն է Անդղիոյ աղբային խորհրդարանի աշտարակին վրայի ժամացոյցը . նորա չորս չլմանակը 22 ոտք տրամադրած ունին . ամէն կէս վայրկեան , ըսպէ ցուցնող մասն իր 7 մասնաշաղկ կը շարժի . ժամացոյցը մի անգամ լարուելով՝ 8 1/2 օր կը բանի , բայց միայն 7 1/2 օր կը զարնէ , եթէ լարելու մէջ ամենափոքր զանցառութիւն մը լինի , զարնելու դոր-

ծիլին լարեն երկու ժամ կը տեւէ՝ ճօճանակն 13 ոտք երկայն է . անիւներն ճուրճոյ երկաթէ են . ժամը զարնող դանդակն 8 ոտք բարձրութիւն և 9 ոտք տրամագիծ ունի . ժամացոյցն իր 13 օրնէն լարած ծանր է . միայն մարտի 400 լարէն աւելի է . ժամացոյցն ամէն քառորդն անգամ մը կը զարնէ . խորհրդարանին ատենագրութիւնը սղագրողներն իրենց գործերն այնպէս կարգի դրած են որ ամէն անգամ քառորդ ժամ զարնելու առնել առաջին գրողին տեղը ուրիշ մը կուգայ , և առաջինը կերթայ շարագրել իւր ըրած սղագրութիւնը ։

+++ Ճանաչելու փութիւնն է ։ Լիմբրի պարտիզպանական ընկերութեան անդամաց միոյն՝ Պ. Բաֆօրի հետազոտութիւնը կը ցուցնեն որ՝ հիմա Բաֆօրի մը Բաֆօրի անվերջապէս կանհետանան ճանճերն ։ Փորձուած է այս , և տեսնուած է որ բոյսին տակ շատ մը սատկած ճանճեր կան , և շատերն ալ բոյսին տակեղ տակի կողմէն կախուած են ։ Այսու հաստատուած է թէ սոյն բոյսին տերեւներն իւրային հիւթ կամ մահացու տարր մը ունին , որով ճճիները կը սատկեն ։ Ի Դադղիայ այս բոյսը շատ անգամ սենեակներ զարգաւորելու կը դործածուի ։ Որովհետեւ այս բոյսը շատ կը մը չակուի ամէն պարտէզներու մէջ , երկրագործական հանգէս մը դիտել կուտայ թէ պէտք է խաչել տերեւներն , և ջուրն առնելով գործածել ամառը բուսոց ու ծառոց վրայի մանր ու կանանչ ճանճերը կոտորելու համար , որոնք մեծ քանակ կը հասցնեն ։ Հետեւեալ , գիւրին է փորձել զայս , տեսնուի ճանճերն և ուրիշ տեսակ ներկ ճճիները վանելու համար ։

Մամուլ խախտեալ զուգուածութիւն արտատեղի Դէրքէ Լիքիտի Ալպիցներն՝ Միւլիլիէն ընտիր ձիւթաւ և օճառ , Թէնտոտոնն պատուական գինի և Բաֆօրի ընտիր օղի բերելու տուած է , և ամառ գնով կը վաճառէ Դալմաթիա Բէնիչէնայիս-պաղար Իփիս խան ։

Հրատարակուեցան Արիկեան Միհրան Էֆէնդիի Թուրք , Հայ և Դադղիերէն բառարանին 19 , 21 և 22 դր տեսքերն ։

ՄԵՇԱՊԱՍԻԻ

Մ Ո Ւ Ր Ա Յ Կ Ա Ն Ն Բ Բ Ը

Գրեց . — Յ . Յ . ՊԱՐՈՆԵԱՆ Հրատարակիչ . — Ս . Պարտիզպանեան Համալուար Յ . Յ . Պարոնեան Էֆէնդիի երգիծարան գրչի արդիւնէն երկոյ այն զուգուածութեան վիտաւանութիւնն , որ երբեմն թերթի առ թերթ հրատարակուելով մեծ ընդունելութեան արժանացած , այլ սակայն հրատարակչին կամքէն վեր պատճառներով դադրած էր , այս անգամ տրագրութիւնն ամբողջացած լինելով , կարճեալ կը վաճառուի ամէն Հայ դր թափառաց , և մասնաւորապէս Յ . Դալմաթիան և Սուճի Պոլոս աղաներու խանութները ։

Գին 6 դրուց Կեդրոնատեղին է Հրատարակչին տպարանը , Կ . Պոլիս , Բեզա փողոս , Թիւ 3 ։

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԹՈՒԽԱԳԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՐԻԿԵՑ . — Մ . Ա Ր Ս Է Ն

Սոյն ընտիր և գիւրուաց Թուարանութիւնն , որ միակ է իւր տեսակին մէջ , ի լոյս ընծայուեցաւ ։ Գինն է խաւարաբոյս կաղնկային 12 դրուց ։ Կեդրոնատեղին է Բուրաստան Մոսկովաց Հաղիտի խաղաղաստանը ։

ՄՈՒԽՈՍՍԱՐ ԿԻՒԼՏԵՍԹԷ

Յօրինեց Միհրան Արիկեան . — Կը պարունակէ Թուրք ձեռագրիւ գըրուած այլ և այլ մուրակ , փոխառուկալիք , անարտագիր , օրացնաւագիր , փոխանորդագիր , իմաստապէր , արեւնապիր , շնորհաւորագիր , նամակ , պատուանունք , և բազում հասցէի ձեւեր ։ Բնափր կաղմ և տղապարտութիւն , գին 100 փարայ ։ Հինգ հատէ աւելի առնողներու հարկերն 25 դրուց ։

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս . ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԵՒ

ԱՂԹԱՄԱՐ ՈՒ ՍԻՍ

Գեր . Տ . Մատթէոս Կոյսկոպոս Իզմիրեան գրած է Հայաստանեայց Ս . Եկեղեցւոյ ընդհանրական հայրապետութեան , և Աղթամարայ ու Սոյ կաթողիկոսութեանց հաստատութեան , իրաւասութեան և պարտուց ու պաշտման վրայ , պատմութեամբ արձանագրութեամբ , և հին ու նոր վաւերական պաշտօնագրով հաստատելով զամենայն ։ Բնութեցողն լիւր ծանօթութիւն կատարող Հայաստանեայց Հայրապետութեան և Աղթամարայ ու Սոյ անցեալ և ժամանակակից վիճակաց վրայ ։ Գեր . Իզմիրեան քաջ հետազոտած ու իմաստասիրած է զայս ամենայն , և լուսաւոր ծանօթութիւններ կընծայէ հետաքննին Հայոց , Գրեյն սկիզբը գրուած ցանկը աչքէ անցունողն պիտի տեսնէ , թէ ո՛րչափ նշանաւոր անցեր նշանակեալ են խնամով , և քանի՜ նուիրական ու մեծարելի է Հայկական հարստութեանց միակ մնացորդն եղող Հայրապետութիւնն ։ Կարծէ , որ ամեն Հայ թանգարանի մէջ գլխաւոր տեղ մը բռնէ այս Գիրքը ։

Կըտնուի լրագրոյ գրասենեակը , Կ . Պոլիս Պարզ-բաղար Եփէյէ-խան վերջի յարկ թիւ 16 . Պաղչէ-գարու Ջրափառա Պօղոս աղայի խանութը ։ Կը բաղկանայ 1300 երեսէ ։

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՆԶՍԻԲ ՀՈՒԼԼՈՒԻԻ

Լեարդի , ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիտ ընտիր է սոյն դեղահաւար , և ամեն ջրացին տկարութեան , և ամաթափութեան և տխրութեան հետար . կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անախառնութեանց հետքերը ։ Սըրտան և երկամանց վրայ օգտակար աղդեցութիւն մը ունի . արեւը մաքրելով՝ նոյս խանգարելով վիճակը կը կանոնաւորէ և դրդելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ ։ Իւր դեղակալն մեծ աղքեցութեամբ սրտախառնութիւն , կծուութիւն , մաղձալին հիւանդութիւններ , որովայնի մէջ լցուած կապեր , գլխի ցաւեր կլման , մարտորդութիւնը կշախուսուի , և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտուղութիւններէ որ շատ անգամ զանապան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան , առողջ ուժեղ և բնական դերքը կըլլենու ։

ONCUEHT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՈՒԻԻ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պարտաւորանալ յատկութեանցը չհաւատարի բընաւ ուրիշ դեղ մը . հին կամ նոր թուանալ վէրքեր , ուռեցը , քաղցրիկ (շերիփիեթի) , սրունկ և տեսանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կանոնաւոր . օգտակար է նաև հարբուխի , հալի , սրտի բարդաման , մանաւանդ յօդացաւ (եկ) բուսած հիւանդութեան ։ Իւր կողմերիչ և զօրուոր աղքեցութեամբ խոյլ (սըրլաւա) հիւանդութեան ապականիչ գորութիւնը ինչ առաքման որ ըլլայ կը գիմարուէ ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տիկ վրայ , որ կը դառնուի ամեն դեղամատչաներու զով ի և մասնաւորապէս Պաղչէ-գարու Թալ-խանի կողմերը Պ . Դաւապարանի դեղարանը , Թիւ 7 , կը ծախուի ։

Աւելի առնել ուղղող կը հրաւիրուի աւ հեղինակին տօրթի Հողլուէ ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533 ։

ՏՆՕՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ . Ս . ԱՂԱԶԱԶԱԶԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՐԵՐԵԱՆ

Կ . Պոլիս Չիք-բաղար Թիւ 21